

KTE-notat 47/2008

Til:	Olje- og energidepartementet		
Fra:	Ina Rognerud	Sign.:	
Ansvarlig:	Arne Olsen	Sign.:	
Dato:	12.09.2008		
Vår ref.:	NVE 200704252-60		
Arkiv:	511		
Kopi:	StatoilHydro ASA, Tussa Energi AS, Sande kommune		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS - Haugshornet vindkraftverk og 66 kV kraftledning fra vindkraftverket til Gursken transformatorstasjon i Sande kommune, Møre og Romsdal fylke - Sammenfatning og vurdering av klage på NVEs avslag på konsesjonssøknad

Innhold

1 KONKLUSJON	1
2 INNLEDNING	2
3 SAMMENFATNING AV INNKOMMET KLAGE	2
4 NVEs VURDERING AV DEN INNKOMNE KLAGEN	3
4.1 OMRÅDE MED KRAFTUNDERSKUDD	3
4.2 KAPASITET I NETTET	4
4.3 VINDRESSURS OG PRODUKSJONSFORVENTNINGER	4
4.4 STØY	5
4.5 ISING	5
4.6 FRILUFTSLIV	6
5 NVEs KONKLUSJON	6

1 Konklusjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fattet den 24.06.2008 vedtak om å avslå konsesjonssøknaden fra StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS om å bygge og drive Haugshornet vindkraftverk og 66 kV kraftledning fra vindkraftverket til Gursken transformatorstasjon i Sande kommune, Møre og Romsdal fylke. NVE har mottatt én klage på vedtaket. NVE kan ikke se at det er fremkommet nye vesentlige forhold i klagen som gjør at NVE vil omgjøre eller oppheve sitt vedtak av 24.06.2008.

2 Innledning

NVE fattet den 24.06.2008 vedtak om å avslå konsesjonssøknaden fra StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS om å bygge og drive Haugshornet vindkraftverk på inntil 75 MW og en 66 kV kraftledning fra vindkraftverket til Gursken transformatorstasjon i Sande kommune, Møre og Romsdal fylke.

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske og økonomiske forhold og miljøvirkninger i vid forstand. Dersom et omsøkt anlegg ansees å være til større fordel for samfunnet enn ulempe, kan det meddeles konsesjon etter energiloven. I konsesjonsbehandlingen må mange forhold veises opp mot hverandre. Alle vesentlige forhold som kommer frem gjennom konsesjonsprosessen vurderes og tas hensyn til ved skjønnsutøvelsen.

Følgende har påklaget NVEs konsesjonsvedtak vedrørende Haugshornet vindkraftverk:

- StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS

I dette notatet har NVE sammenfattet klagen, og kommentert de vesentligste klagegrunnene som er fremsatt. NVE viser til KTE-notat 29/2008 Bakgrunn for vedtak av 24.06.2008 for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger av det planlagte prosjektet.

3 Sammenfatning av innkommet klage

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS skriver i brev av 10.07.2008 at Haugshornet vindkraftverk vil bidra positivt til kraftforsyningen i et område der det er behov for kraft. De påpeker at det bør tillegges vekt at kommunen ønsker en utbygging av vindkraftverket, at det er kapasitet i det eksisterende regionale kraftnettet og at overføringsnettet fra anlegget til eksisterende nett er svært kort. Det opplyses at det også er inngått minnelig avtale med et stort flertall av grunneierne i det aktuelle området.

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS mener det ikke bør være avgjørende i et konsesjonsvedtak at vindressursene i planområdet ikke er så gode som for de andre vurderte vindkraftverkene i fylket eller at produksjonsforventningene ved vindkraftverket er lavere enn ved andre vindkraftprosjekter som tidligere er meddelt konsesjon. De påpeker at vindkraftverket vil kunne produsere ca. 180 GWh/år, tilsvarende det årlige forbruket til ca. 9000 husstander. De påpeker at det ikke foreligger krav eller retningslinjer for hvordan konsesjonssøker skal beregne og dokumentere vindressursene og produksjonsforventningene for et vindkraftverk. Estimaten som oppgis fra de ulike vindkraftaktørene vil derfor ikke være direkte sammenlignbare, og usikkerheten vil være avhengig av hvilken tilnærming som er benyttet. De påpeker videre at vindressurs og produksjonsforventninger oppfattes å være tiltakshavers risiko. De viser til at de kan oppdatere vindressurs og produksjonsestimatet på bakgrunn av de vindmålingene de har tilgjengelig for Haugshornet i dag. De påpeker at resultatet fra denne analysen er forventet ferdigstilt i midten av oktober 2008. StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS viser til e-post oversendt NVE den 26.05.2008 der det ble informert om at det er blitt gjort interne analyser som viser en langtids årlig gjennomsnittlig vindhastighet per målemast som er noe høyere enn det som går frem av søknaden. De viser også til at det ble informert om at det siden 2005 har vært gjort omfattende målinger på Haugshornet med flere målestasjoner, og at det foreligger en god del mer informasjon om vindforholdene på Haugshornet enn da konsesjonssøknaden ble forelagt NVE. Det

opplyses om at det pågår et FoU-prosjekt blant annet for å få beskrevet meso-skala effekter som planlegges avsluttet i løpet av 2008. Endringer i antall og plassering av vindturbinene gjør at det også forventes at en oppdatert analyse av produksjonsestimatet og årlig gjennomsnittlig vindhastighet vil avvike noe fra det som er oppgitt i konsesjonssøknaden. Det er imidlertid ikke gjennomført noen analyse av dette materialet.

De påpeker videre at støyberegningene er gjort etter gjeldende retningslinjer for støy, og at NVE i sitt avslag har lagt feil faktum til grunn på dette punktet.

Når det gjelder ising påpeker tiltakshaver at det er knyttet usikkerhet til karakteriseringen av ising, effekten av eventuell ising på produksjon og muligheten for at det oppstår iskast. De viser til at de i etterkant av at konsesjonssøknaden ble sendt inn har fått mer kunnskap om ising og måten å karakterisere ising i et område. De viser til at StatoilHydro ASA er involvert i et FoU-prosjekt sammen med Nordkraft AS, Statkraft, Høgskolen i Narvik og Kjeller Vindteknikk for å få mer kunnskap om ising. De mener kunnskap om ising og tiltak som kan iverksettes vil redusere usikkerheten ising kan representere og at ising derfor ikke bør tillegges vesentlig vekt ved vurdering av konsesjonssøknaden.

De påpeker videre at det på Gurskøya er flere og mer besøkte utfartssteder enn planområdet. De viser til at Eiksundsambandet åpnet i februar 2008, som gir fastlandsforbindelse for innbyggerne i Sande, Herøy, Ulstein og Hareid kommuner. De viser til at det da forventes at bruken av det omsøkte området blir relativt sett mindre om vinteren enn det har vært tidligere.

Vedlagt klagen følger et brev fra Sande kommune der kommunen bekrefter sin interesse for at tiltaket blir gjennomført.

4 NVEs vurdering av den innkomne klagen

NVE har mottatt én klage vedrørende avslaget på konsesjonssøknaden fra StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS. NVE kommenterer de anførte klagegrunnene tematisk. NVE har kommentert de forhold som er vurdert til å ha betydning for klagebehandlingen.

4.1 Område med kraftunderskudd

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS påpeker at Haugshornet vindkraftverk vil bidra positivt til kraftforsyningen i et område der det er behov for kraft.

NVE konstaterer at Møre og Romsdal er et underskuddsområde for kraftproduksjon og at ny kraftproduksjon vil påvirke den regionale kraftbalansen positivt.

Etter NVEs vurdering kan det ikke tillegges avgjørende vekt på at prosjekter som er fremmet ligger i et område med kraftunderskudd. Konsesjonsbehandling i medhold av energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordelene og ulempene et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. NVE meddeler konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, noe som innebærer at fordelene ved tiltaket er vurdert som større enn ulempene. Ved vurderingen av Haugshornet vindkraftverk var det andre hensyn enn at prosjektet ligger i et underskuddsområde for kraftproduksjon som fikk avgjørende vekt. Etter NVEs vurdering kan det ikke legges avgjørende vekt på at prosjektet ligger i et underskuddsområde for kraftproduksjon. Dette er kun et av flere hensyn som er vurdert ved behandlingen av søknaden.

4.2 Kapasitet i nettet

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS påpeker at det bør tillegges vekt at det er kapasitet i det eksisterende regionale kraftnettet og at overføringsnettet fra anlegget til eksisterende nett er svært kort.

NVE kan ved vurderingen av et prosjekt ikke legge avgjørende vekt på at det er kapasitet i det eksisterende regionale kraftnettet og at overføringsnettet fra anlegget til eksisterende nett er kort. Dette er en faktor som er av betydning, men har ikke vært avgjørende ved NVEs vurdering av prosjektet.

4.3 Vindressurs og produksjonsforventninger

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS mener det ikke bør være avgjørende i et konsesjonsvedtak at vindressursene i planområdet ikke er så gode som for de andre vurderte vindkraftverkene i fylket eller at produksjonsforventningene ved vindkraftverket er lavere enn ved andre vindkraftprosjekter som tidligere er meddelt konsesjon.

NVE konstaterer at det går frem av søknaden at årsproduksjonen fra vindkraftverket er forventet til å være ca. 180 GWh med en installert effekt på 75 MW. Midlere årsproduksjon er beregnet til å være 2400 fullasttimer per år, og midlere vindhastighet i planområdet er beregnet til å være 7,5 m/s i 80 meters høyde.

NVE la i sitt vedtak vekt på at vindressursene i planområdet ikke er så gode som for de andre vurderte vindkraftverkene i fylket og at produksjonsforventningene ved vindkraftverket er lavere enn ved andre vindkraftprosjekter som tidligere er meddelt konsesjon. Etter NVEs vurdering bør vindressurser og produksjonsforventninger være faktorer som vektlegges ved vurderingen av om et vindkraftverk skal meddeles konsesjon. Midlere vindhastighet i planområdet gir en indikasjon på hvordan vindressursen er i området og dermed hva som kan forventes av produksjon fra vindkraftverket. Årlig middelvind er også en parameter som kan benyttes for å sammenligne prosjekter.

NVE konstaterer at det er betydelig usikkerhet med hensyn til å vektlegge årlig midlere vindhastighet ved vurdering av et planlagt vindkraftverk. NVE konstaterer videre at målinger av vindressurs vil være forbundet med usikkerhet. Erfaringer fra idriftsatte vindkraftverk i Norge viser at faktisk produksjon i svært mange tilfeller er lavere enn det søker har estimert som forventet produksjon. Gjennomsnittlig brukstid per MW installert effekt var på ca. 2550 timer. Med en produksjonsforventning på 2400 driftstimer per år, er Haugshornet vindkraftverk blant de prosjektene NVE har til behandling i denne regionen med lavest produksjonsforventning. NVE konstaterer at det ligger svært mange vindkraftprosjekter til behandling hos NVE. NVEs skal meddele konsesjon til de beste vindkraftprosjektene. NVE er også kjent med at endringer i driftstimer gir utslag på prosjektets støttebehov. Dersom brukstiden reduseres, vil støttebehovet øke.

Tiltakshaver påpeker at det ikke foreligger krav eller retningslinjer for hvordan konsesjonssøker skal beregne og dokumentere vindressursene og produksjonsforventningene for et vindkraftverk. Før det treffes vedtak i en konkret sak vil NVE alltid sikre at vindressursene er tilstrekkelig dokumentert, enten ved at det foreligger resultat fra vindmålinger for inntil ett år eller beregnede verdier for de tilfeller at konkrete målinger av ulike grunner ikke har latt seg gjennomføre. I konsesjonsbehandlingen vektlegger NVE at en eventuell konsesjon åpner for fleksibilitet med hensyn til antall turbiner og detaljplasseringen av dem. Hovedgrunnen til dette er at nødvendige vindmålinger og simuleringer for å sikre en optimal utnyttelse av vindressursen i et planområde er kostnads- og tidkrevende og bør utsettes til etter at en konsesjon foreligger. Et annet viktig hensyn er at antall turbiner ikke er kjent før det er sluttet kontrakt med leverandør og leverandøren vil som regel alltid, sammen med blant annet finansieringsinstitusjonene, kreve dokumentasjon av vindressursene og grunnlaget for

detaljplasseringen av turbinene. For de tilfeller at endringene hva gjelder turbinplassering og antall turbiner er vesentlig sammenlignet med en omsøkt utbyggingsløsning kan NVE kreve at det blir utarbeidet en detaljplan som avklarer eventuelle virkninger dette medfører for omgivelsene.

Det påpekes videre at vindressurs og produksjonsforventninger oppfattes å være tiltakshavers risiko. NVE konstaterer at det er aktørenes ansvar å sørge for en optimal utbyggingsløsning av et vindkraftverk. Etter NVEs vurdering kan aktørene håndtere risikoen bedre dersom det legges opp til fleksibilitet i meddelte konsesjon. NVE konstaterer videre at redusert brukstid fører til økt støttebehov.

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS viser til e-post oversendt NVE den 26.05.2008 der det ble informert om at det ble gjort interne analyser som viser en langtids årlig gjennomsnittlig vindhastighet per målemast som er noe høyere. De viser også til at det ble informert om at det siden 2005 har vært gjort omfattende målinger på Haugshornet med flere målestasjoner, og at det foreligger en god del mer informasjon om vindforholdene på Haugshornet enn da konsesjonssøknaden ble forelagt NVE. Videre pågår det et FoU-prosjekt blant annet for å få beskrevet meso-skala effekter som planlegges avsluttet i løpet av 2008. Endringer i antall og plassering av vindturbinene gjør at det forventes at en oppdatert analyse av produksjonsestimatet og årlig gjennomsnittlig vindhastighet vil avvike noe fra det som er oppgitt i konsesjonssøknaden. NVE er kjent med at det siden 2005 er gjort omfattende målinger på Haugshornet med flere målestasjoner og også at det pågår et forskningsprosjekt som planlegges avsluttet i 2008. NVE har imidlertid ingen opplysninger om resultatene av disse prosjektene. Etter NVEs vurdering utgjør den oppgitte vindressursen en indikator på hva som kan forventes av produksjon fra vindkraftverket.

4.4 Støy

StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS påpeker at støyberegningene er gjort etter gjeldende retningslinjer for støy.

NVE konstaterer at det i Bakgrunn for vedtak ble slått fast at støyberegningene ikke var utført i henhold til gjeldende retningslinje for støy fra vindkraftverk. NVE konstaterte at det ved støyberegningene ble tatt utgangspunkt i en referansehøyde på fire meter, og ikke ti meter som er kravet. Tiltakshaver påpeker at støyberegningene ble utført i medhold av retningslinjene, og NVE slutter seg til dette. NVE vil presisere at dette ikke hadde betydning ved vurderingen av om Haugshornet vindkraftverk skulle meddeles konsesjon eller ikke.

4.5 Ising

Når det gjelder ising påpeker tiltakshaver at det er knyttet usikkerhet til karakteriseringen av ising, effekten av eventuell ising på produksjon og muligheten for at det oppstår iskast. De viser til at de i etterkant av at konsesjonssøknaden ble sendt inn har fått mer kunnskap om ising og måten å karakterisere ising i et område. De viser til at StatoilHydro ASA er involvert i et FoU-prosjekt sammen med Nordkraft AS, Statkraft, Høgskolen i Narvik og Kjeller Vindteknikk for å få mer kunnskap om ising. De mener kunnskap om ising og tiltak som kan iverksettes vil redusere usikkerheten ising kan representere og at ising derfor ikke bør tillegges vesentlig vekt ved vurdering av konsesjonssøknaden.

NVE konstaterer at de klimatiske forholdene i planområdet tilsier at det må påregnes noe ising på turbinbladene i perioden fra november til april. NVE viser ellers til vurderingen av ising i Bakgrunn for vedtak av 24.06.2008.

4.6 Friluftsliv

Tiltakshaver påpeker at det på Gurskøya er flere og mer besøkte utfartssteder enn planområdet. De viser til at Eiksundsambandet åpnet i februar 2008, som gir fastlandsforbindelse for innbyggerne i Sande, Herøy, Ulstein og Hareid kommuner. De påpeker at det må da forventes at bruken av planområdet blir relativt mindre om vinteren enn det har vært tidligere.

NVE er kjent med at Eiksundsambandet åpnet i februar 2008, og at dette gir en fastlandsforbindelse for Sande kommune. Etter NVEs vurdering er det usikkert hvordan dette vil påvirke bruken av planområdet. NVE la til grunn i sitt vedtak at fjellryggen der vindkraftverket er planlagt lokalisert er et viktig friluftsområde på Gurskøya. NVE konstaterte at området benyttes både til sommer- og vinterutfart av innbyggere i flere kommuner. NVE viser ellers til vurderingen av friluftsliv i Bakgrunn for vedtak av 24.06.2008.

5 NVEs konklusjon

NVE fattet den 24.06.2008 vedtak om å avslå konsesjonssøknaden fra StatoilHydro ASA/Tussa Energi AS om å bygge og drive Haugshornet vindkraftverk og 66 kV kraftledning fra vindkraftverket til Gursken transformatorstasjon i Sande kommune, Møre og Romsdal fylke. NVE har mottatt én klage på vedtaket. NVE kan ikke se at det er fremkommet nye vesentlige forhold i klagen som gjør at NVE vil omgjøre eller oppheve sitt vedtak av 24.06.2008.

NVE avsto konsesjonssøknaden på bakgrunn av en helhetlig og samlet vurdering av alle vesentlige fordeler og ulemper tiltaket vil medføre for samfunnet. Etter en helhetlig vurdering av vindkraftverkets virkninger fant NVE at ulempene ved tiltaket samlet sett var noe større enn fordelene.

NVE la i sitt vedtak vekt på at vindressursene i planområdet ikke er så gode som for de andre vurderte vindkraftverkene i Møre og Romsdal. NVE la videre vekt på at produksjonsforventningene ved Haugshornet vindkraftverk er lavere enn ved andre vindkraftprosjekter som tidligere er meddelt konsesjon. NVE konstaterer at de klimatiske forholdene i planområdet tilsier at det kan oppstå noe ising på turbinbladene i vinterhalvåret.

NVE la i sitt vedtak også vekt på at fjellryggen der vindkraftverket er planlagt lokalisert benyttes både til sommer- og vinterutfart av innbyggere i flere kommuner, og at tiltaket kan påvirke fuglelivet i området.

NVE konstaterer at Sande kommune er positive til etableringen av Haugshornet vindkraftverk. NVE konstaterer også at Møre og Romsdal fylke har fremmet innsigelse mot reguleringsplanen for vindkraftverket. Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning har i tematisk konfliktvurdering vurdert vindkraftverket til å være i stor konflikt med nasjonale miljømål.